

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 415/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, proti uzneseniam Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. 6Tp 12/2020 z 9. júna 2021 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tost 33/2021 z 24. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 9 ods. 1 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a sťažovateľa prepustiť z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v prípravnom konaní stíhaný väzobne spolu s ďalšími osobami pre viacero zločinov (zločin založenia zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi a podobne).

3. Na základe návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 142/20/1000-137 z 27. mája 2021 na predĺženie lehoty trvania väzby špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 6Tp/12/2020 z 9. júna 2021 (predĺžil mu väzbu do 25. októbra 2021, pozn.) v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej

len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tost 33/2021 z 24. júna 2021 (zrušil v tejto časti rozhodnutie špecializovaného trestného súdu a predĺžil mu väzbu do 25. decembra 2021) rozhodol o tom, že sťažovateľa ponecháva vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto jeho žiadosť z 8. júna 2021 o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku zamietol aj jeho žiadosť o nahradenie väzby písomným sľubom a tiež zamietol podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Prokurátor v úvode návrhu (ústavný súd si spolu so sťažnosťou vyžiadal zo všeobecného súdu, pozn.) poukázal na uznesenie vyšetrovateľa Policajného zboru z 25. novembra 2020, z ktorého vyplýva, za ktoré skutky a za aké trestné činy bolo vznesené obvinenie. Následne prokurátor poukázal na uznesenie sudcu pre prípravné konanie z 28. novembra 2020, z ktorého vyplývajú dôvody väzby obvinených. Vo všeobecnosti k priebehu prípravného konania prokurátor uviedol, že toto prebieha plynule a bez prieťahov a napriek tomu v lehote do 25. júna 2021 nie je možné prípravné konanie ukončiť z dôvodu rozsahu dokazovania, ako aj z dôvodu verifikácie výpovedí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Podľa prokurátora nie je možné vylúčiť ani prípadné rozšírenie obvinenia niektorým osobám. Poukázal na rozsah vyšetrovacieho spisu, ktorý má cca 2700 strán, pričom bude potrebné v závere prípravného konania oboznámiť obvinených a obhajcov s celým vyšetrovacím spisom. Čo sa týka sťažovateľa, poukázal na svedecké výpovede [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (so sťažovateľom začal obchodovať koncom roku 2010, resp. začiatkom roku 2011, oslovil ho sťažovateľ, či by mu neodpredal pervitín na kubíky alebo v menších množstvách na gramy, cena bola najprv 26 eur/gram, neskôr sa ustálila na 23 eur/gram, obchod si dohodli osobne – miesto, čas a množstvo, doniesol mu to domov, resp. do blízkosti bydliska alebo na lesnú cestu pri Váhu, mesačne mu predal, keď sa to rozbehlo, v rokoch 2012 – 2013 po 500 gramov až jedno kilo pervitínu a za celé obdobie mu odpredal cca 35 kg), [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ] mu povedal, že sťažovateľ je jeho človek, že berie od neho pervitín), [REDAKOVANÉ] (uviedol, že sťažovateľ je človek [REDAKOVANÉ]), [REDAKOVANÉ] (počul, že sťažovateľ je hlavný díler [REDAKOVANÉ]), na znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru z odvetvia kriminalistickej toxikológie, podľa záverov ktorého na stere z vnútornej kľučky motorového vozidla zn. AUDI A6, ktoré používa sťažovateľ, bola zistená prítomnosť metamfetamínu (z dotknutej zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 25. novembra 2020 na č. 1. 1613 vyplýva, že sťažovateľ výslovne uviedol, že je používateľom tohto vozidla, pričom z fotodokumentácie vyplýva, že ster bol urobený z kľučky ľavých predných dverí vodiča na vnútornej strane). Prokurátor navrhol sťažovateľa ponechať vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a lehotu väzby predĺžiť do 25. januára 2022.

5. Z odôvodnenia uznesenia špecializovaného trestného súdu vyplýva, že sťažovateľ pri výsluchu uviedol, že nemá k čomu vypovedať, a nechápe, čo robí pred súdom. Obvinený je na základe jednej výpovede [REDAKOVANÉ], ktorá sa žiadnym spôsobom nepotvrduje. Vyslovil názor, že návrh prokurátora nie je dôvodný a šesť mesiacov bola dostatočne dlhá doba na to, aby bola vec vo vzťahu k jeho osobe vyšetrená. Audi A6 nie je jeho a, pokiaľ pri domovej prehliadke boli zaistené nejaké stopy, on nie je vlastníkom nehnuteľnosti. Posledné dva až tri roky sa zdržiaval pri starých rodičoch, na ktorých berie sestra opatrovateľské. Cítil záväzok voči nim a chcel im byť nápomocný. Predtým však chodil na „fušky“ a takto zabezpečený príjem mu postačoval. Robil fasády, obklady, parkety, sadrokartón a príjem mal mesačne 700 až 800 eur. Sestra mu prenechala

časť opatrovateľského príspevku, lebo jej pomáhal. Zdedili po starých rodičoch dom, sestra však mu svoj podiel darovala. Pred zadržaním býval vo [REDAKOVANÉ], trvalý pobyt mal v tom dome, ktorý mu darovali, t. j. orientačné číslo [REDAKOVANÉ]1, ale zdržiaval sa u matky orientačné číslo [REDAKOVANÉ]0, t. j. v susednom dome. V spoločnej domácnosti býva s družkou. Ona poberá invalidný dôchodok cca 400 eur mesačne. V dome č. [REDAKOVANÉ]1 sa nezdržiaval a keď sa tam v skrinke na topánky našlo pri domovej prehliadke nejaké znečistené vrečko, o tom vôbec nič nevedel. Poukázal na problémy so srdcom, alergiu s tým, že väzba mu neprispieva ani na psychický stav. Po celú dobu nebol v kontakte s družkou ani s ďalšími príbuznými. Družka je silná diabetička, sestra je onkologický pacient. V prípade prepustenia z väzby na slobodu by sa vrátil na adresu k svojej matke.

5.1. Obhajca sťažovateľa JUDr. Csenky vyhodnotil návrh prokurátora za nezákonný a nedôvodný. Návrh neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých hrozí prepustením sťažovateľa na slobodu zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania. Spochybnil záver prokurátora, že výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] preukazujú dôvodnosť jeho obvinenia. Žiadna z týchto osôb neposkytla relevantné informácie, ktoré by sa týkali páchania trestnej činnosti jeho osobou. Z protiprávnej činnosti má byť usvedčovaný výlučne [REDAKOVANÉ]. Počas doterajšieho vyšetrovania nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by objektivizoval skutočnosti uvádzané [REDAKOVANÉ]. K preventívnej väzbe absentuje konkrétna a akútna hrozba, že by v trestnej činnosti drogového charakteru mohol akokoľvek pokračovať. Pokiaľ by mal omamné látky odoberať výlučne od [REDAKOVANÉ] a tento je aktuálne vo výkone väzby, nemôže objektívne existovať obava z pokračovania v trestnej činnosti.

5.2. V uznesení špecializovaný trestný súd konštatoval, že u sťažovateľa v prípade pravdivosti výpovede [REDAKOVANÉ] je zrejmé, že sa mal aktívne zapájať do drogovej trestnej činnosti, pričom vo vzťahu k nemu môžu byť relevantné výpovede niektorej zo 17-tich osôb, ktoré boli obvinené 4. mája 2021. Z tohto dôvodu sudca pre prípravné konanie hodnotil ako adekvátne predĺženie lehoty trvania väzby u sťažovateľa o 4 mesiace.

6. Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, v ktorej poukázal na nezákonnosť jeho väzby a nepreskúmateľnosť uznesenia špecializovaného trestného súdu, ako aj prietlahy v prípravnom konaní. Proti uzneseniu podal sťažnosť aj prokurátor, ktorý uviedol, že vo vzťahu k sťažovateľovi predĺženie lehoty trvania väzby len o 4 mesiace oproti iným obvineným sa v tejto fáze trestného konania nejaví byť účelné ani hospodárne, keďže v prípade všetkých ide o jednu trestnú vec.

7. Najvyšší súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol. V odôvodnení rozhodnutia v podstatnom uviedol, že skutkový základ preskúmvanej veci vyplýva z uznesenia o vznesení obvinenia, ktorým bol vzatý sťažovateľ do väzby, a nie je potrebné ho opätovne uvádzať (ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. 6 Tp 12 /2020 z 28. novembra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tost 49/2020 z 18. decembra 2020 s tým, že u neho plynie lehota väzby od 25. novembra 2020). Najvyšší súd zistil, že, pokiaľ ide o skutkové okolnosti vzatia do väzby, z doteraz zabezpečených dôkazov v prípravnom konaní pri rešpektovaní prezumpcie neviny obvinených predbežne vyplýva, že ich trestné stíhanie je vedené dôvodne a doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že konanie, pre ktoré je vedené trestné stíhanie, sa stalo, má znaky trestnej činnosti a existuje dôvodné podozrenie, že sa ho dopustili obvinení, teda aj sťažovateľ. Bude úlohou ďalšieho dokazovania

vo veci samej posúdiť jednotlivé dôkazy z toho pohľadu, či podozrenie o spáchaní trestnej činnosti bude alebo nebude v konaní potvrdené. V tomto štádiu trestného konania však nie je možné urobiť záver o zjavnej neopodstatnenosti vzneseného obvinenia, teda že by podozrenie o spáchaní trestnej činnosti obvinenými nebolo v potrebnej miere podložené vykonaným dokazovaním. V prípade zisťovania dôvodnosti podozrenia o spáchaní trestnej činnosti nemusí byť v štádiu konania, v ktorom sa nachádza prejednáváná vec (prípravné konanie), preukázaná vina bez dôvodných pochybností, ako je to nevyhnutné na uznanie viny v prípade dokazovania vykonaného v základnom konaní. Najvyšší súd konštatuje, že vzhľadom na skutky, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, doteraz vykonané dôkazy umožňujú urobiť predbežný záver, že sú dôvody na podozrenie, že prejednáváný skutok sa stal, napĺňa znaky trestného činu a že ho spáchali dotknutí obvinení. Existencia dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti (tzv. preventívna väzba) u obvinených, a teda aj sťažovateľa, vyplýva z toho, že obvinení sú dôvodne podozriví z páchania závažnej drogovej trestnej činnosti. Mali vyrábať, obchodovať, distribuovať či iným spôsobom nakladať s psychotropnou látkou – metamfetamínom, s motívom získania finančných prostriedkov bez ohľadu na to, že im muselo byť zrejmé, že ide o zakázanú látku, ktorá vyvoláva u ľudí psychickú závislosť s vážnymi dôsledkami pre ich zdravie. Zo spisu pritom vyplýva, že v prípade konania, z ktorého sú podozriví, nemalo ísť o jednorazovú záležitosť, ale o konanie charakteru pokračovacieho, trvajúce dlhšie časové obdobie, a z uvedených skutočností vyplýva dôvodný predpoklad, že obvinení (aj sťažovateľ) si týmto spôsobom zabezpečovali ďalšie príjmy k svojim legálnym príjmom, ktoré mali mať podľa ich vyjadrení zo zamestnania, invalidného dôchodku či brigád alebo prenájmu, ktoré im podľa všetkého nepostačovali na pokrytie ich životných nákladov a životného štandardu (napríklad pri domovej prehliadke, pokiaľ ide o sťažovateľa, boli na pozemku daného rodinného domu zaparkované dve morové vozidlá zn. Audi A4 a Audi A6, ktorých vlastníčkami majú byť priateľka sťažovateľa a jeho matka s tým, že druhé mal výlučne používať sťažovateľ, ktorý mal uviesť, že je nezamestnaný a príjem má 300 – 400 eur mesačne z brigád a jeho družka má poberať invalidný dôchodok. To zakladá dôvodnú obavu, že v nekalom konaní by mohli reálne pokračovať, pritom nie je určujúce, že obvinení majú mať aj príjmy z určitých legálnych činností, keďže výkon týchto legálnych činností nemal byť prekážkou vykonávania nelegálnej činnosti (nakladanie s psychotropnými látkami), a preto je tu bezprostredná hrozba pokračovania v tejto činnosti. V prípade sťažovateľa zo svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vyplýva, že mal metamfetamín ďalej distribuovať do viacerých miest (Hlohovec, Nitra, Levice), čo zakladá predpoklad vytvorenia siete viacerých odberateľov, a tým aj možnosti prípadného pokračovania v takej činnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. a) Poukazujúc na § 76 ods. 3 Trestného poriadku, sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním o predĺžení trvania jeho väzby uvádzal, že neboli naplnené všetky podmienky pre toto predĺženie, pretože neboli dané materiálne dôvody väzby v súvislosti s nedôvodnosťou vedenia trestného stíhania voči jeho osobe a tiež naplnené dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku

b) Pre predĺženie väzby nebola splnená druhá podmienka „*nemožnosti skončenia trestného stíhania v základnej lehote pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov*“ a ani tretia podmienka, že

prepustením sťažovateľa na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

c) K druhej a tretej podmienke sa všeobecné sudy žiadnym spôsobom nevyjadrili a neuviedli konkrétne skutočnosti, ktoré bránia skončeniu trestného stíhania voči sťažovateľovi v základnej zákonnej lehote väzby, len formálne zopakovali znenie zákonných ustanovení a konštatovali naplnenie tejto podmienky bez akéhokoľvek odkazu na vykonané dokazovanie.

d) Podľa sťažovateľa dochádza k umelému predlžovaniu prípravného konania, a teda aj väzby sťažovateľa, v ktorom sa vylučovali spolupracujúce osoby na samostatné konanie a následne opakovane vykonávali ich výsluchy v procesnom postavení svedkov, čo je v rozpore s Trestným poriadkom (neuvádza však konkrétnejšie, ktorých ustanovení, pozn.), ale aj s konkrétnou judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

e) Z pohľadu materiálnych dôvodov väzby špecializovaný trestný súd v uznesení len odkazoval na svoje predošlé rozhodnutie, ktorým vzal sťažovateľa do väzby, a doplnil to len jednou vetou, že podľa jeho názoru neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by oslabovali podozrenie voči ktorémukoľvek z obvinených. Najvyšší súd poukázal iba na výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako aj na znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, pričom sťažovateľ od počiatku namietal, že celé jeho obvinenie je založené na výpovedi jedinej osoby, a to [REDAKOVANÉ], ktorý sa týmto spôsobom snaží získať pre seba výhody, keďže ide o trestne stíhanú osobu. Nikto zo svedkov nepotvrdil, že by sa sťažovateľ zapájal do trestnej činnosti a ani skutočnosť, že na motorovom vozidle, ktoré nie je vo vlastníctve sťažovateľa, mali byť údajne nájdené stopy drog, nemôže predsa preukazovať akýkoľvek predaj týchto látok sťažovateľom. Tobôž nebola zistená ani vypočutá ani jediná osoba, ktorá by od sťažovateľa mala kúpiť drogy.

f) Z hľadiska naplnenia konkrétneho dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku špecializovaný trestný súd poukazoval na jedinú skutočnosť, a to že sťažovateľ dlhodobo nemal žiadne legálne zamestnanie, z čoho mala vyplývať obava z pokračovania v drogovej trestnej činnosti s cieľom zabezpečiť si lepšiu finančnú situáciu. Tento argument bol zo strany súdu podľa neho arbitrárny, keďže sťažovateľ opakovane uvádzal, že si na svoje živobytie zarábala vykonávaním brigád, pričom finančne ho podporovala aj jeho rodina, teda mal legálne príjmy a nebol odkázaný na vykonávanie drogovej trestnej činnosti. Táto skutočnosť nebola v konaní žiadnym spôsobom vyvrátená. Najvyšší súd pri naplnení podmienok preventívnej väzby poukazoval len na dĺžku a charakter stíhanej trestnej činnosti a že trestnou činnosťou si mal sťažovateľ zabezpečovať ďalší príjem k svojim legálnym príjmom, ktoré podľa názoru súdu nepostačovali na pokrytie jeho životných nákladov a životného štandardu, pričom následne poukázal na to, že pri výkone domovej prehliadky sťažovateľa sa na pozemku nachádzali vozidlá zn. Audi, pričom jedno z nich mal využívať sťažovateľ. Ako však aj sám súd uvádza, nešlo o vozidlá vo vlastníctve sťažovateľa, nebolo preukázané, že by boli kúpené z prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti ani že by boli s ňou akýmkoľvek spôsobom spojené (keďže ani nie je vedené trestné stíhanie pre trestný čin legalizácie výnosu z trestnej činnosti). Zo žiadnych konkrétnych skutočností ani nevyplývalo, že by chod týchto vozidiel mal financovať sťažovateľ, dokonca nebola zistená ani nadobúdacía cena týchto vozidiel, zo samotnej značky vozidla nemožno predsa dôjsť k záveru o jeho nadštandardnej hodnote. Rovnako nevedno, na základe akých skutočností súd dospel k záveru, že by legálne príjmy sťažovateľa nepostačovali na financovanie jeho základných životných potrieb, keďže nebolo preukázané, že by mal sťažovateľ vysoký životný štandard.

Rovnako arbitrárne vyznieva aj argument súdu týkajúci sa toho, že sťažovateľ mal metamfetamín ďalej distribuovať do viacerých miest, čo malo zakladať predpoklad vytvorenia siete odberateľov, a tým aj možnosť pokračovania v tejto činnosti, keďže v konaní nebola zistená ani jediná osoba, ktorá by od sťažovateľa mala akékoľvek drogy kúpiť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd konštatuje, že predmetná vec je charakteristická tým, že ide o konanie o väzbe (jej predĺžení) v prípravnom konaní ešte pred podaním obžaloby. Sťažovateľ v podstate polemizuje s názormi všeobecných súdov, ktorými mu bola predĺžená lehota trvania jeho väzby. Ústavný súd pri posúdení ústavnej sťažnosti vychádzal z nasledovnej všeobecnej premisy:

9.1. Každú ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd predbežne prerokuje podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9.2. Právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná najmä na preskúmanie, či dôvod a spôsob obmedzenia osobnej slobody rozhodnutiami všeobecných súdov vo väzobných veciach [napr. v zmysle posúdenia, či sú rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe podložené zákonnými dôvodmi, či súd výslovne, prehľadne a logicky vysvetlil, z ktorých konkrétnych skutočností vyplýva dôvod väzby, či sú rozhodnutia riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, či súd rozhodol o zákonnosti ďalšieho trvania väzby a žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu urýchlene a pod.] je v súlade so základnými právami a slobodami zaručenými čl. 17 ods. 2 a ods. 5 ústavy a čl. 5 dohovoru (porov. napr. I. ÚS 47/2013, II. ÚS 230/02, II. ÚS 38/05, III. ÚS 352/2011, IV. ÚS 124/03, IV. ÚS 153/09).

9.3. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, resp. ponechaní dotknutej osoby vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je oprávnený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (porov. napr. I. ÚS 316/2011, II. ÚS 76/02, II. ÚS 466/2013, III. ÚS 466/2010, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 619/2013). Skutkové a právne závery príslušného všeobecného súdu však môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

9.4. Všeobecný súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie viny obvineného, obhajoby obvineného, okolnosti jeho zatknutia alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Súd pri rozhodovaní o väzbe skúma iba to, či sú splnené materiálne a formálne podmienky väzby predstavujúce základné väzobné podmienky, ktorých existencia musí byť daná tak pri vzatí obvineného do väzby, ako aj pri celom jej ďalšom trvaní. Všeobecný súd, rozhodujúci o sťažnosti proti uzneseniu o predĺžení väzby, sa musí adekvátne a preskúmateľne vyrovnáť s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (porovnaj III. ÚS 135/04, III. ÚS 466/2010),

a taktiež z odôvodnenia rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa súd náležite zaoberal všetkými podstatnými argumentmi a námietkami, ktoré obvinený vo svojej sťažnosti uviedol (porovnaj III. ÚS 34/07, IV. ÚS 230/2011).

9.5. Oblasť ochrany základných práv vo väzobných veciach upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (m. m. III ÚS 622/2016). Článok 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode. Obsah a rozsah ústavnej ochrany osobnej slobody poskytovanej jednotlivcom prostredníctvom čl. 8 Listiny základných práv a slobôd je v podstate zhodný so základným právom na osobnú slobodu garantovaným čl. 17 ústavy. Článok 9 ods. 1 a 4 vyhlášky č. 120/1976 Zb. ministra zahraničných vecí z 10. 5. 1976 o Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach a o Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „pakt“) sa v podstate zhoduje s čl. 5 ods. 1 prvou vetou a ods. 4 dohovoru. Túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (pozri aj stabilnú rozhodovaciu prax EŠLP *Wilde et al. v. Belgicko* z 18. 6. 1971).

9.6. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru oprávňuje zatknúť a uväzniť osobu iba na základe existencie dôvodného podozrenia, že zatknutá osoba spáchala trestný čin, pričom trvanie takéhoto podozrenia je podmienkou *sine qua non* zákonnosti držania osoby vo väzbe. Naproti tomu z čl. 5 ods. 3 dohovoru nepochybne vyplýva, že trvanie podozrenia po určitom čase už nestačí na odôvodnenie ďalšej existencie väzby, pretože súd musí zistiť iné dôvody opodstatňujúce ďalšie trvanie väzby (*Stögmüller proti Rakúsku*, *Letellier proti Francúzsku*). Takýmito ďalšími dôvodmi môžu byť hrozba dokončenia trestného činu nachádzajúceho sa v štádiu pokusu, nebezpečenstvo opakovania trestného činu alebo pokračovania v ňom, zabránenie v úteku po spáchaní trestného činu, ovplyvňovanie vyšetrovania. Konštrukcia dôvodov väzby v slovenskom Trestnom poriadku je iná (pre obvineného priaznivejšia), ako podľa dohovoru, lebo už pri počiatočnom pozbavení slobody vyžaduje kumuláciu dôvodného podozrenia s niektorým z dôvodov väzby uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 Trestného poriadku.

9.7. V prípade dlhšie trvajúcej väzby musia byť pre jej ďalšie trvanie splnené štyri podmienky. Musí existovať po formálnej stránke uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie s tým, že tento skutok musí napĺňať znaky niektorého trestného činu. Ďalej musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1, resp. 3 Trestného poriadku. Napokon musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní, resp. súd vo veci samej postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Kým konečné hodnotenie výsledkov dokazovania v otázke viny či nevinu obžalovaného má miesto až v rozsudku, zatiaľ vzhľadom na ustanovenie § 79 ods. 2 Trestného poriadku je povinnosťou súdu počas celého priebehu trestného konania po podaní obžaloby skúmať, či dôvody väzby obžalovaného trvajú. Táto povinnosť zahŕňa v sebe aj neustále skúmanie existencie potrebnej miery podozrenia zo spáchania trestného činu uvedeného v obžalobe ako jednej z nevyhnutných podmienok ďalšieho trvania väzby obžalovaného (II. ÚS 200/2019).

9.8. Podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

9.9. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podľa ustálenej judikatúry považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (z posledného obdobia napr. I. ÚS 391/2019, I. ÚS 403/2019, I. ÚS 418/2019 s početnými odkazmi na predchádzajúcu judikatúru).

10. Ústavný súd *in concreto* posúdil ústavnú sťažnosť nasledovne:

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením špecializovaného trestného súdu:

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (*mutatis mutandis* napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

11.1. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (*mutatis mutandis* I. ÚS 78/99).

11.2. V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu sťažnosť, čo aj urobil prostredníctvom svojho obhajcu podaním doručeným najvyššiemu súdu 14. júna 2021 a najvyšší súd o nej rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bolo oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

12. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených ústavných práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

13. V podstate stanovisko najvyššieho súdu (pozri obsah rozhodnutia), podľa ktorého sa pri rozhodovaní o väzbe obvineného nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania, plne korešponduje aj ustálenej judikatúre ústavného súdu (pozri napr. II. ÚS 259/2019). Úlohou ústavného súdu nie je preskúmavať správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorom najvyšší súd založil svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť ponechaný vo väzbe alebo či malo byť jeho žiadosti o prepustenie z väzby vyhovené. Úloha ústavného súdu sa má v danom prípade obmedziť na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné (pozri aj I. ÚS 160/2019).

14. Ústavný súd z tohto pohľadu preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o nevyhovení žiadosti o prepustenie z väzby, a nezistil, že by trpelo takými vadami, ktorých intenzita a charakter odôvodňuje jeho zásah do väzby sťažovateľa v podobe konštatovania porušenia označených práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, práva podľa čl. 9 ods. 1 a 4 paktu a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru a jeho prepustenie z väzby na slobodu, ako to uvádza sťažovateľ. Súčasne zdôrazňuje, že celková lehota väzby po uvedenom predĺžení (13 mesiacov) je v súlade s lehotami väzby určenými v ustanoveniach § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku, podľa ktorých celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v súdnom konaní nesmie presiahnuť v prípade stíhania pre obzvlášť závažný zločin 48 mesiacov, z ktorej pripadá na prípravné konanie najviac 25 mesiacov. Uvedené predĺženie neznamena, že lehota trvania väzby bude v prípravnom konaní skutočne tak trvať, keďže prípravné konanie je možné skončiť aj skôr, resp. obvineným nebráni žiadna skutočnosť, aby žiadali o prepustenie z väzby na slobodu, keď bude nutné posúdiť okrem iného aj postup orgánov činných v trestnom konaní vo veci samej v rámci predĺženej lehoty väzby.

15. Najvyšší súd konštatoval, že nezistil subjektívne priedahy v činnosti orgánov činných v trestnom konaní vzhľadom na charakter a obťažnosť vyšetrovanej trestnej veci. Väzba predĺžená do 25. decembra 2021 je objektívne zodpovedajúcou rozsiahlosti a zložitosti vyšetrovanej veci. Konštatoval, že doteraz zabezpečené dôkazy v prípravnom konaní nasvedčujú tomu, že trestné stíhanie sťažovateľa (i ostatných spoluobvinených) je vedené dôvodne a doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že konanie, pre ktoré je vedené trestné stíhanie, sa stalo, má znaky trestnej činnosti a existuje dôvodné podozrenie, že sa ho dopustili obvinení. Inými slovami konštatoval, že je tu naďalej dôvodné podozrenie, že prejednávany skutok sa stal a napĺňa znaky trestného činu a že ho spáchali dotknutí obvinení vrátane sťažovateľa, a bude úlohou ďalšieho dokazovania vo veci samej posúdiť jednotlivé dôkazy z toho pohľadu, či podozrenie o spáchaní trestnej činnosti bude

alebo nebude v konaní potvrdené. Napokon riadne odôvodnil, v čom vidí dôvodnú obavu pokračovania v trestnej činnosti u sťažovateľa (pozri aj bod 7). Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí riadne zdôvodnil, v čom vidí naplnenie formálnych a materiálnych podmienok predĺženia väzby u sťažovateľa, právne relevantnou argumentáciou sa vysporiadal s námietkami sťažovateľa, preto jeho rozhodnutie je adekvátne, preskúmateľné a ústavnoprávne akceptovateľné.

16. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a pod.) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením, vydaným v rámci väzobného konania (rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu), a obsahom čl. 5 ods. 3 dohovoru je potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa posúdiť ako zjavne neopodstatnenú.

17. Z uvedeného potom vyplýva, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje známky arbitrárnosti, ako to tvrdí sťažovateľ, preto ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu